

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiune

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Nr. 5052/1900.

Cercular,

cătră toate oficiile parohiale și protopresbiterale din
districtul Consistorului arădan.

Ca să se înceapă anul școlar ce urmează în bună ordine, ești poftit să îndrumi oficiile parohiale subalterne:

1) Să facă cu ajutorul învățătorilor o esactă conscriere a obligațiilor la școala cotidiană și de repetiție pe anul școlar 1900/1901. Aceasta conscripție să fie în regulă, autenticată de cătră oficiul parochial și să se păstreze ca document în archiva parochială.

2) Să dispună de curățirea localelor de învățământ și efeptuirea tuturor reparărilor și ajustărilor câte se recer, astfel, ca salele de învățământ să fie pe 1 Septemvre st. n. aduse în bune condițiuni igienice și didactice.

3) A licvida la epitropie restanțele salarelor învățătoarești și a face dispoșiții pentru încasarea lor până la 1 Septemvre, iar de acolo înainte a controla, ca să se facă solvirile de salare anticipativ, conform §-lui 51. din regulamentul pentru învățământ.

4) Preoțimea să țină predici despre importanța învățământului, în cari va ridica învățătura adevărată și vecinică a sfintei biserici față de învățătura falsă a spiritului modern, arătând totodată puterea alcătuitoare a primei și puterea distrugătoare a ultimei.

5) În duminica ori sərbătoarea premergetoare deschiderei anului școlar, prin o cuvântare potrivită, va aduce la cunoștința credincioșilor timpul începerei anului școlar și obligamentele legale a-le frecuențațiunei școlare, invitând pe credincioși a asista la festivitaea începerei anului școlar. Deodată cu aceasta va invita comitetul parochial să asiste în corpore la festivitae, intocmai astfel antistiile comunale și onorațiilor din comună.

6) În Duminica deschiderei festive a anului școlar se va țene chemarea Duhului sfânt în sfânta biserică, când preotul va țene cuvântare despre raportul dintre familie și școală, arătând, că școala e a doaua familie spirituală a elevilor, în care învățătorul suplinește pe părinții ocupați cu afacerile lor, întru creșterea morală și intelectuală a pruncilor, ca părinții să aibă bucurie de pruncii crescuți în frica lui Dumnezeu.

7) Din sfânta biserică, învățătorii vor conduce pruncii la școalele lor, unde preotul invitând pe cei prezenți în biserică, va sfinți apa. Unde sunt mai mulți preoți, se vor împărți pe școale.

Despre chipul cum s'a esecutat aceasta dispoșiție vei raporta până în 15 Septemvre a. c. st. n. Arad, 1/14 Iuliu 1900.

Iosif Goldis, m. p.
Episcopul Aradului.

Escrierea de concurse.

(Numărul și cvalificația preoților.)

Cu concursele învățătorilor suntem în clar, cu puține escepții 600 coroane salar, cvartir, lemne, grădină, curatorat, conferințe, scripturistică, drept la pensiune, puțin dar sigur și sërăcește dar totuși după o muncă de 30—40 ari are din ce se sustine.

Altcum stau însă preoții; concursele pentru parochii depind dela multe împrejurări, are ingerință protopopul tractual, comitetul, sinodul parochial, Ven. Consistor, cu toate acestea în rare casuri corespunde un concurs pentru o parochie stării faptice, adevărului.

Factorii aici înșirați au cuvânt și la concursele pentru învățători, diferința e numai că în aceste se espune esact totul, până când la preoți se mai adaug multe, sau se retac multe din concurs.

În multe casuri am întrebat pe cutare sau cure: cum de parochia respectivă e de cl. II. și știu

că în faptă e mai bună, mi-s'a răspuns că cutare numai astfel poate recurge sau viceversa, o parohie deși nu aduce 800 fl. venit anual, e de cl. I. în concurs, scurt zis petentul nu se poate orienta.

Statul, bine — rău, cum va fi, însă s'a amestecat în regularea dotațiunii preoțimei și în urmă cu atâta stăpâni nu știu unde vom ajunge.

Oamenii noștri cu pretenții escriu concurse esagerate, ca să aibă oameni bine evalificați — chiar acum este un a'are concurs unde sesia se zice că aduce 700 fl. la an — și astfel alesul preot nu va pute cere nimica dela stat, de oarece acestea trebuie dovedite la vremea sa, și ar fi rușine ca preotul ales pe lângă concurs de 800 fl. să ceară dela stat completarea salariului iar statul la rindul său să i-l denege.

Mulți, aproape toți dintre preoți în timpul din urmă ca să ajungă la parale ușor, au fasonat mai puțin venit decât faptice au, și aproape nici unii n'au luat în socotintă concursul, pe basa căruia s'a ales.

Comitetul parochial însă la vremea sa va veni și-i va rescumpera bir, stolă, sesie conform fasiunei făcute, iar restul, ce nu se ajunge, îl va primi dela stat, până când legea nu se va abroga, că de durată lungă nu va fi, ceea-ce e evident din neaplicarea ei de un an și jumătate. Ne va fi deci cu greu, sau cum zice S. Scriptură chiar cu neputință a servi la doi domni.

Poftească măritul guvern și abroage legile politice bisericesti, pună-ne în statul quo ante, nu tolereze sectele în societate, și atunci vom crede în bunăvoința lui, dar până atunci susțin că totul e pus la cale pentru ingenunchiarea preoțimei, căreia pe nesimțite, dar cu mare aparat, i-se croește o stare dificilă, și să censureze strict escrierea de concurse pentru parochii, mai ales că s'a dat voie comitetelor parochiale să spună, că încât e în drept, sau nu preotul să reflecteze la completarea salarelor din partea statului.

La rom. catolici un preot are păuă la 4—5000 suflete, iar la noi, unde sunt 30—40 colibe formează parohie; frații gr. catolici au asemenea parochii miserabile, dar au fonduri la îndemână și preotul nu e avisat la credincioși, și unde preotul are să lupte cu atâtea neajunsuri, cinsto nu ne face, înșală, decade, degenerază sau cade în alte păcate, pe cari noi bine le cunoaștem.

Bine ar fi însă, când pe viitor toții ar ave 8 clase ca astfel de 800 fl. ar fi asigurat, ori de nu, îi stau la îndemână alte căi deschise, dacă are o evalificație superioară. Au trecut timpul, când preoții trebuiau recrutați din ori ce material numai să știe ceti și scrie, ar fi consult să fie mai puțini și mai la rând, deoarece chiar azi multe necasuri provin din cearta colegilor între sine și cu dnii învățători, a careia esplicare zace în firea mai rea decât mai bună

a omului, iar de alta parte în lupta pentru esistență, ce iarăși e de netăgăduit.

Traian Terebenți, m. p.

preot gr. or. rom.

Educațiunea copiilor și a copilelor în familiile creștine în secolul al IV-lea.

(Continuare și fine.)

Să salutăm mai întâi pe venerabila Nona, mama sfintei Gorgonia, a sfântului Grigorie și a sfântului Cezarie. Într'un corp de femeie, slab și delicat, ea purta un suflet înzestrat de un curagiu bărbătesc și de o rară energie de voință. Ea se obicinuisse de timpuriu la exercițiile pietății, însă nu neglija nici una din datoriile stării sale. Întocmai femeiei înțelepte, al căreia portret l'a descris Solomon, ea veghia la buna orânduială a casei sale cu atâta sîrguință, cași cum ar fi cugetat la D-zeu, și în același timp ea cugeta la D-zeu cu atâta atențiune cași cum n'ar fi fost ocupată de grijile casnice. Credința sa era atât de vie, încât ea înlătura ori ce relație cu păgânii. Ea nu voia a intra la ei, nici a mânca cu ei. Nu întreținea nici o relație cu femeile ce se închinau idolilor, chiar de ar fi fost rudeniile sale și ar fi recunoscut în ele ladubabile calități. Însă nici una din virtuțile sale nu strălucea mai mult ca milostenia. Ea se lipsia de toți banii ce-i avea și-i împărția săracilor. Zicea copiilor săi, că dacă ar pute, i-ar vinde și s'ar vinde și pe ea însași cu dênșii, pentru a da milostenii cu îmbelșugare celor lipsiți. Rudeniile sale, cari erau în nevoie, primiau semne speciale de bunăvoința sa. Ea credea, că a-le da numai pentru a trăi, n'ar fi de ajuns a-i scoate din miserie ci ar fi a li-o pune neîncetat înaintea ochilor; că trebuia deci a lucra într'un chip nobil și generos cu dênșii pentru a-le da onoarea ce li-se cuvenia și a-i mângăia în suferințele lor.

Sfânta Nona oferi lung timp Domnului milosteniile și rugăciunile sale pentru a obține convertirea bărbatului său, numit Grigorie ca și fiul său. Acesta era un om simplu și drept, ale căruia năravuri erau curate și sufletul naturalminte creștin. Probitatea sa era lăudată, pentrucă el fusese însărcinat timp de mai mulți ani a gera afacerile cetății sale natale, și nu profitase de pozițiunea sa pentru a-și spori averea. El căzuse în eresia obscură a ypsistarilor, cari adorau un singur D-zeu însă îi dădeau un cult bizar, unde superstițiile păgâne și ceremoniile iudaice erau întrun mod straniu amestecate. Nu-i era greu a trece dela acest cult singular la simplitatea religiunii creștine. Secta, din carea el face parte, oprea cântarea și chiar cetirea psalmilor. Dar într'o noapte el visază, că cântă primul verset al psalmului 121: „Veselitu-m'am de cei-ce mi-au zis mie: în casa Domnului vom mer-

ge. " El voi a cunoaște nu numai acest psalm în întregul său, ci încă și toate celelalte cântări ale lui David, și ceru a i-se explica de către Sfânta Nona înțelesul profund al acestor cântări profetice. Pe când conștiința sa îl constringea a îmbrățișa adevărata credință, Leontius Episcopul de Cesarea, ducându-se la Nicea, unde era a-se ținut sinodul general, se opri câteva zile la Nazianz. El isprăvi opera începută de sfânta Nona. El primi-renunțarea solemnă la rătăcire dela Grigorie, îl botează și-l mirui.

Mulțamind lui D-zeu de convertirea bărbatului său, sfânta Nona îi ceru o nouă grație. Ea avea deja o fiică, Gorgonia, carea trebuia să meargă pe urmele sale și să merite cași dânsa a fi pusă între sfinte; însă ea doria un fiu pentru ca bărbatul său să aibă un moștenitor al numelui său și al virtuților sale. Rugăciunile sale fură ascultate. Pela anul 325 sau cel târziu pela 329 ea deveni mamă a unui fiu, care fu numit Grigorie, ca și părintele său. Puțin timp după aceea, ea dădu naștere unui al doilea fiu, care fu numit Cesarie. După nașterea acestui din urmă copil, bărbatul său, pentru care ea numai remase de cât ca o soră, fu sfințit Episcop de Nazianz. Educațiunea, ce tinăra Gorgonia primia dela muma-sa, nu diferea întru nimica de ceea ce sfânta Emilia dădea ficei sale.

Aceasta educațiune nu avea decât un scop: a produce sfințenia. Pentru a-se ști, dacă sfânta Nona a ajuns să facă din fiica sa o sfântă, n'avem decât să ascultăm pe sfântul Grigorie, pronunțând orațiunea funebră a surorii sale. Acest scurt fragment ne va da o primă idee de elocvența sa, a căreia principale monumente vom studia mai târziu.

„Văzutu-s'a vr'o femeie mai plăcută spre a atrage privirile și care să fi luat mai multe precauțiuni pentru a-se sustrage dela ele? Cine a știut mai bine decât dânsa de a păzi cumpăna dreaptă între serios și veselie? Gravitatea sa nu era sălbatică, înclinările sale prea înaintate. Ea știa a stămpăra pe cea dintâiu prin o ușoară peintimpinare și pre celelalte prin înțeleaptă rezervă; și se admira în toate actele sale un amestec perfect de nobleță și de bunătate. Ascultați dară aceasta voi, o femeilor! toate cari iubiți atât de mult a vă împodobi și a străluci și cari faceți atât de puțin cas de modestie și de pudoare. Cine a știut atât de bine a stăpâni privirile sale, a modera mișcărilor sale, a înfrâna limba sa, a închide urechile la insinuările urei sau la zădarnicele freamete ale deșertăciunii, și a le deschide la gravele învățăminte ale înțelepciunii și ale credinții?

Trebuie oare a vorbi aici de un fel de merit, ce i-se părea totuși puțin lucru și care n'ar pute în adevăr a avé cea mai mică importanță în ochii unei femei înțeleaptă, dar cari au devenit azi o adevărată glorie, mulțamită nebuniei unui sex ocupat numai și numai de podoabă, și rebel ori cărei instrucțiuni ca și ori cărui exemplu? Ea desprețuia aceste bogate juvaere destinate a releva strălucirea frumșeții și

unde geniul artistului s'a sleit cu totul. Ea nu denatura nici când părul seu blond prin acele împodobiri factice, acele impletituri strălucitoare ce acopere o gază ușoară, acele bucle cari se pogoară în spirale, acele găтели mincinoase cari se metamorfozează și ne degradează. Ea nu cunoștea acel lucș de vestminte, acele rochii flotante și bogate, acele mărețe petri prețioase, a căror briliante culori strălucesc și se resfrâng în depărtare. Ea desprețuia acele colori înșelătoare, acele plăceri cumpărate cu preț înjosit, acel suliman ipocrit cu care o mână muritoare, rivală, îndrăzneată a divinității, vine a acoperi opera creatorului. . . În mijlocul lucșului desfrânat, de care ochii săi erau neîncetat orbiti, ea nu vedea nimic mai prețios de cât virtutea și frumșeța interioară, a sufletului."

Iată, cari erau fericitele rezultate ale educațiunei copilelor, astfel cum o practicau cea mai mare parte din mumele creștine în secolul al IV-lea. Occidentul asupra acestui punct n'avea o disciplină mai puțin severă de cât Orientul; să cetim scrisoarea cuviosului Ieronim, scrisă către patriciul Gaudentius, carele îi cerea sfaturi pentru educațiunea copilei sale Pacatula. S'ar zice că asprul dascăl a văzut cu ochii săi cum Gorgonia și Macria cea tinăra au fost crescute de către mumele lor. El nu voește să învețe pe Pacatula de odată limba greacă și limba latină; ea va învăța elementele gramaticii jucându-se; se va exercita a unii silabele, a forma cuvinte, a-le unii împreună și a-le memoriza. În același timp o va obiicinui la lucru, degetele sale delicate vor suci fusul; însă ea va avea plăcute recreațiuni, unde păpușile vor ținé un loc important. Astfel se va petrece prima sa copilărie; la șapte ani i-se va cere silințe mai serioase. Ea va învăța psaltirea de rost; cărțile lui Solomon, Evangeliile, Faptele Apostolilor și profeții vor fi de aci înainte tesaurul său. Ea va petrece tinărețea sa în secretul casei sale, sub ochii unei femei serioase și prudente, carea va fi păzitoarea sa, în același timp și tovarăsa sa.

Educațiunea băeților chemați la viața publică cerea necesarminte mai multe studii decât educațiunea fetelor destinate la viața casnică. În secolul al IV-lea, în familiile creștine, tinerii primiau prima educațiune acasă, ei mergeau apoi în școalele publice spre a urma lecțiile dascălilor de retorică și de filosofie. Ei nu părăsiau căminul părintesc pentru a merge să șează în jurul catedrei retorilor celebri, decât pela vârsta de șesespzece până la opt-spzece ani, când ei erau destul de pregătiți la încercările ce viața lor de student trebuia a întâlni. Părinții lor le dădeau ei înșiși mai adeseori primele noțiuni de gramatică. Ei nu-i incredințau nici sclavilor, nici liberaților, ei îi învățau doctrina creștină în același timp cu elementele literare. Ei nu-i espuneau la primejdiile lumii decât atunci, când pietatea aruncase profunde rădăcini în în sufletul lor nevinovat.

Sfântul Vasiliu și sfântul Grigorie trecură cu părinții lor primul cerc al studiilor, cari cuprindeau ceea ce se numește gramatică, adică studiul limbei grecești, a versificațiunii și a istoriei și pregătia pe tineri a urma cu succes lecțiunile filosofiei și elocvenței, predate de către retori în marile cetăți ale imperiului.

Nici sfântul Vasilie, nici sfântul Grigorie nu învățară limba latină; poemele lui Homer erau pentru tinerii greci cărțile clasice prin excelență; ei învățau din ele de rost numeroase fragmente. Ceteau apoi poezii tragici, precum Sofocle, Eschyl; istoricii, precum Herodot și Thucidid; oratorii, precum Demosten, Isocrat și Lysias. Însă părinții creștini nu lăsau pe copii lor a-se aplica fără rezervă la studiul scrietorilor profani. Ei învățau a alege în poezii și istorici tot ce era conform învățămintelor Evangheliei și a respinge tot ce lovea morala sau adevărul. Ei nu condamnau în mod absolut studiul autorilor păgâni; credeau, că știința profană putea ajuta și împodobi știința sacră, că ea dădea arme folositoare celui ce trebuia să combată rătăcirea și să apere doctrina creștină. Arborii par a nu fi creați decât pentru a-ne da fructe în timp de vară, cu toate aceste ei produc și frunze, cari sunt ca ornament al ramurilor și fac a reeși frumsețile fructelor. Tot așa este și cu sufletele noastre: ele sunt făcute pentru adevăr, care este fructul cel mai bun, ce ele pot purta; însă e bine, ca acest fruct să fie încunjurat de științe profane, ca un frunzar, care 'l decorează și adaugă frumseța sa.

Intr'un discurs, adresat tinerilor despre folosul ce ei pot trage din cetirea cărților profane, Sfântul Vasilie îndeamnă pe auditorii săi, pe cari îi numește scumpii săi copii, a imita pe albinele ce scot din diverse flori, pe cari ele se pun, un sac din care se formează mierea lor. Ele nu sunt atrase de toate florile; și nici nu scot din acele ce le plac tot sucul conținut în foile lor. Ele iau numai aceea ce le este folositor pentru a compune mierea lor și lasă tot restul. Astfel trebuie tinerii a face mai întâi o alegere judicioasă dintre autorii profani. În cărțile ce ei pot ceti cu oare-care folos, ei nu se vor opri de cât la aceea, ce e conform binelui și vor lăsa la o parte tot ce este în desacord cu credința lor. Când cineva culege trandafiri, se ferește de spini; astfel studiând cărțile profane, trebuie a respira mirosul de adevăr, ce ele conțin, având grije de a-se feri de săgețile otrăvite, cari ar face sufletului rane nevindecate.

Nu poate cineva ceti acest discurs al Sfântului Vasilie despre folosul cetirii cărților profane, pentru educațiunea tinerilor, fără a asista în câtva la lecțiunile ce el primia dela părintele său. Pare că ved pe acest umilit retor din Pont, care se mulțumește de a străluci în patria sa și care n'a căzut în tentațiunea de a merge să eclipseze pe retorii faimoși

din Atena, din Nicomedia și din Constantinopole. Mi se pare că-l aud esplicând fiului său, care-l ascultă cu o respectuoasă atențiune, versurile lui Hesiod despre cele două drumuri, din cari cel mai strâmt conduce la virtute; la prima ochire el pare a fi aspru, greu la urcat, înalt, însă se admiră dulceața și plăcerea sa când a ajuns cineva la culme. El învață a descoperi în poemele lui Homer o laudă continuă curajului și adevărului. El îi citează pentru esemplu cartea Odysseiei, carea istorisește sosirea lui Ulyse la Feacieni. Despoiat cu totul, aruncat de tempestate pe un țerm necunoscut, cel mai înțelept din Greci este primit mai întâi de către o tinără principesă, apoi de către regele și tot poporul. Fiecare ar vor să fie acest Ulyse, eșit din valuri într'o stare atât de miserabilă. Făcând aceasta istorisire, Homer au nu ne învață că virtutea este preferabilă bogăției, că bunurile noastre pot să ne fie răpitate, pe când virtutea noastră ne rămâne totdeauna? Dibaciul institutor espune în altă zi elevului său înțeleșul unui pasagiu din Prodicus, alegoria lui Ulyse, întâlnind în calea sa Virtutea și Voluptatea, închizând urechia la vocea Voluptății, carea nu-i propune decât numai plăceri moleșitoare și neascultând decât Virtutea, carea îi anunță aspre lucrări și-'i promite, că după ce le va îndeplini, el va fi pus în rangul Zeilor. Astfel dascălii creștini, în secul al IV-lea, alegeau în autorii profani maxime și esemple de virtute, pentru a adăoga la gravele învățăminte ale Evangheliei, învățăminte investite de cele mai frumoase forme literare.

Pe când părinții creștini dădeau fiilor lor primele lecțiuni de gramatică și de frumoasele litere, mumele nu luau oare și ele nici o parte la aceasta educație casnică și nu se ocupau și ele decât a crește pe ficele lor? Să ne păzim de a crede aceasta. Mumele formau inima fiilor lor, pecând părinții îi învățau a cunoaște adevărul sau a simți frumosul. Ele-i nășteau la viața morală, după ce i-au născut la viața fizică. Creștinismul îndulcise escesul de putere, ce legea Romană acorda șefului de familie. Copilul câștigase drepturi sacre și muma avea de îndeplinit către el auguste datorii. Biserica, carea o făcea a participa în afară la datoria carității, îi încredința, în interiorul locuinței sale, datoria educațiunii. Cu ce îngrijire și cu ce duioșie întorcea ea către D-zeu sufletele, ee ea primise! Cu ce artă mișcătoare ea învăța pe fii săi, nutriți cu laptele său, rugăciunea, credința, dragostea, speranța vecinicelelor fericiri! Cuvântul matern se întipărea de timpuriu în inima tinerilor creștini și lăsa în ea amintiri neșterse. Vom auzi pe Sfântul Vasiliu, probând preoților din Neocoesarea curăția credinței sale, reamintindu-le că el a fost crescut de către prea fericita Macrina. Ea este, le va zice el, carea a format prima mea copilărie, ea este care m'a inițiat în dogmele pietății. La amintirea bunicei sale el va asocia amintirea mumei sale, pe carea o va numi

unica mângâiere a vieții sale și pe carea o va plânge atât de amar, când moartea îl va despărți de acest suflet necomparabil.

Sfântul Grigorie nu vorbește cu mai puțină recunoștință de Sfânta Nonna, muma sa și prima sa învățătoare. El istorisește însuși, că la aceea vîrstă atât de gingasă, „care nu are încă idei proprii ale binelui și răului și primește cu lesnire ideile ce alții dau”, părintele său și muma sa se siliau a-i comunica unul știința sa, cealaltă pietatea sa. Intr’o zi Sfânta Nonna îl luă în brațele sale, îl făcu a întinde mâinile pe cartea Sfințelor Evanghelii și-i zice cu emoțiune: „Fiul meu, un mare patriarh era gata, odinioară, a junghia pe fiul ce-i dăduse D-zeu la bătrâneța sa. După cum Avraam jertfea pe Isaac, te jertfesc și eu lui D-zeu, fiul meu, ca un dar viu ce i-am promis; tu dar ești dator a plăti făgăduința mummii tale. Fii pe atât de curat, pe atât de perfect, pe cât eu deresc; iată singurele bogății ce îți doresc vremelnicește și pentru eternitate.”

Trebue să recunoaștem, sfinții iluștri, marii dascăli ai secolului al IV-lea datorese mult mummelor lor. Ei au răspândit în lume, ca o aromă curățitoare, virtuțile mari, de cari mumele lor umpluse sufletele lor la umbra căminului casnic. Ceea-ce Sfânta Nonna a fost pentru Sfântul Grigorie, pioasa Anthusa va fi curând pentru Sfântul Ioan Gură-de-aur; cât pentru Sfântul Augustin este cu neputință de a pronunța numele său fără a evoca amintirea mumei sale, Sfânta Monica. Aceste femei admirabile nu numai patriei puteau arăta pe fii lor, ca pe cel mai frumos tezaur al lor, ca muma Grachilor, ci și Bisericii întregi, oamenilor și ângerilor. Când patria, la Sparta și la Roma, permitea mummelor de a lăsa pe copii să trăiască, ea părea a-le zice: Faceți din ei cetățeni. Însă Biserica ordona mummelor, din partea lui D-zeu, de a nu lăsa să moară nici unul din copii lor și ea le impunea obligamentul de a face din ei sfinți. Rădicate din antica lor stare de înjosire prin creștinism, chemate la un grad de glorie și de onoare ce lumea nu cunoștea, mumele îndeplineau cu fericire datoria ce le era prescrisă. Ele se siliau a pătrunde sufletul fiilor lor de spiritul Evangheliei, a-le face cunoscut și a iubi pe D-zeul care s’a făcut om pentru a mântui lumea. Mumele creștine nu vor înceta nici odată a îndeplini datoria de educație, cu carea ele sunt investite. Biserica se încrede în ele. Bisericii îi trebuesc sfinți, ele vor forma sfinți. Vor fi totdeauna Ierarchi și dascăli, în cari va reînvia sufletul Grigoriilor și Vasiliilor, pentru că vor fi totdeauna mume creștine, în cari va reînvia sufletul sfinței Emilia și a sfinței Nonna.

Din raportul general

al Consistorului eparchial român gr. or. din Arad
despre activitatea sa din anul 1899.

I.

Votul, dat de Veneratul Sinod eparchial din sesiunea sa estraordinară din anul trecut la 2/14 Maiu pentru acum Prea Sfințitul Domn Episcop diecesan *Iosif Goldiș*, a fost întărit de Majestatea Sa regală la 10/22 Iunie anul trecut și, în urma acestei întăriri prea înalte, Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecesan a depus jurământul tot în mâinile Majestății Sale la 19 Iunie (1 Iulie) anul trecut, iar sfințit a fost de Înalt Prea Sfinția Sa Domnul Archiepiscop și Metropolit *Ioan Mețianu* și de Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecesan al Caransebeșului, *Nicolae Popea*, la 4/16 Iulie anul trecut în biserica metropoliei din Sibiu, concomitat fiind de o deputațiune esmisă din partea Consistorului.

Consistorul nostru, luând aceste momente la cunoștință cu viuă plăcere și devotament neclintit cătră noul cap încoronat al bisericii noastre dreptmărit are din diecesa Aradului, a luat dispozițiunile necesare pentru introducerea Prea Sfinției Sale în scaunul archieresc și ca termin de primire a statorit ziua 18/30 Iuliu, iar de instalare ziua de 20 Iulie (1 August) anul trecut.

Staverite odată aceste termene, atât Consistorul nostru, cât și corporațiunile, apoi inteligența noastră și poporul nostru din loc, cu un zel pătruns de loialitate pentru fiul diecesei, datu-ne-am toată silința, să-i facem Prea Sfinției Sale o primire deamnă de venerațiunea, cu care a fost salutată fericita sa alegere.

Sosită ziua de primire, poporul nostru în haine sârbătorești alergat-a de prin unghiuri depărtate ale diecesei noastre să salute și să-i depună omagiile sale archiereului său, ales de representații săi legali.

Consistorul nostru a ținut se primească pe Prea Sfinția Sa la marginile teritorului său și comisiunea aleasă acolo i-a exprimat încrederea și alipirea sa.

Momente vecinic neperitoare vor fi sosirea Prea Sfinției Sale. Sute și mii de credincioși l’au întimpinat cu dor și sete. O întrare triumfală s’a desfășurat apoi, carea a stors admirațiunea lumii pentru poporul nostru, carele cu atâta căldură și trezvie a sciut să aducă tributul său de iubire pentru biserica sa și mirele ei. Adevărată mângâiere ne-a pătruns pe toți de manifestarea dragostei nefățărite și a sentimentelor de loialitate, pronunțate pentru Prea Sfinția Sa prin aceasta strălucită primire.

Imposantă primire s’a făcut în ziua următoare mandatarului Înalt Prea Sfinției Sale Domnului Metropolit, Prea Sfințitului Domn *Nicolae Popea*, dreptcredinciosu Episcop al Caransebeșului, pre carele l’au întimpinat însuș Prea Sfințitul nostru Episcop, inso-

țit de întreagă inteligență din loc și de o mare parte, adunată din orașele mai apropiate.

Deosebit importantă rămâne ziua de 20 Iulie (1 August), ziua de instalare a Prea Sfinției Sale Domnului Episcop diecesan Iosif Goldiș, la carea a participat floarea diecesei noastre, precum și toate autoritățile civile și militare din loc, numeroase delegațiuni apoi și bărbați de pozițiune înaltă din comitatele învecinate, în cari se estinde diecesa noastră. Accentuăm importanța acestei zile pentru faptul, că cu aceasta ziua se începe activitatea Prea Sfinției Sale noului Episcop, destinat de pronia dumnezească pentru conducerea acestei de Dumnezeu scutite diecese, precum și pentru faptul, că în această ziua doi illustri bărbați: Prea Sfințitul Episcop al Caransebeșului, ca mandatarul al Înalt Prea Sfințitului Domn Metropolit, și Prea Sfințitul nostru Episcop, au rostit discursuri de o deosebită valoare și cu mințile Lor luminate ne-au aprins sufletele noastre pentru o dragoste mai potențată pentru așezămintele sfintei noastre biserici.

Programa dezvoltată a Prea Sfințitului nostru Episcop arată iubire nemărginită pentru biserica sa, sentimente nobile pentru fiii săi, intențiune rezolută pentru apărarea drepturilor noastre, garantate prin lege, și dorință pentru progresarea noastră pe toate terenele bisericesti, școlare și fundamentale.

Garantă pentru aceste avem în trecutul Prea Sfinției Sale, plin de activitate pe toate terenele vieții noastre bisericesti-culturale, trecut, care mărturie ne-a avut pe mulți dintre noi.

Ovațiunile pentru Prea Sfinția Sa n'au încetat decât cu ziua, și ne-am depărtat toți cu convingerea că Dumnezeu, Părintele Luminilor, în nemărginita Sa înțelenciune prin Duch Sfânt inspirat-a inimile bărbaților nostri, când cu încredere privit-au la bărbatul erudit al bisericii noastre.

II.

Ținem să relevăm aci și îndepărtarea Înalt Prea Sfinției Sale Domnului Archiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu din diecesa noastră, unde timp de 24 ani a păstorit și cu o grijă părintească neadormită a condus afacerile diecesei, lasându-ne noauă drept moștenire rezultate veditate ale acestei activități.

Înalt Prea Sfinția Sa, la 20 Faur anul trecut în biserica catedrală din loc, s'a despărțit de clerul și poporul adunat în număr însemnat din diferite părți ale diecesei, iar la 23 Februarie — de Consistorul nostru eparchial, ca prima corporațiune administrativă în diecesă. Ne-am ținut de scumpă datorie să-i aducem aci Înalt Prea Sfinției Sale tributul nostru de recunoștință pentru înțeleapta conducere a diecesei noastre, precum și pentru ridicarea și înmulțirea instituțiunilor noastre culturale.

Pătruns de un sentiment duios a răspuns Înalt Prea Sfinția Sa, declinand dela sine meritele atri-

buite pentru succesele ajunse, cari s'au putut realiza numai cu concursul fiilor luminați ai acestei diecese, cărora și acum cu aceasta ocaziune le recomandă cultivarea păcii și a dragostei, căci numai în chipul acesta va pute ajunge la înflorire sămânța aruncată.

Consistorul nostru de nou a încunjurat cu ovațiuni pe Înalt Prea Sfinția Sa și adânc mișcat a luat rămas bun dela președintele său.

În ziua următoare Înalt Prea Sfinția Sa a părăsit și orașul acesta, însoțit de comisiunea aleasă, contătătoare din: Augustin Hamsea, Vasilie Beleş, Ignatiu Papp, Petru Truția, Ioan Lengeru și Constantin Gurban, cari și la instalarea Înalt Prea Sfinției Sale au reprezentat diecesa noastră.

D I V E R S E.

* **Știpeștiștilor** li-se atrage atențiunea: să-și prezenteze titlurile de frecvențațiune până în 1 August st. n. căci altfel își perd stipendiile.

* **Nou Doctor în teologie.** Stipendistul diecesei Aradului, Domnul Teodor Botiș, prestând și al doilea rigoros cu eselență, a fost promovat în 14 a l. c. la gradul de doctor în științele teologice, în aula universității din Cernăuți în fața unui public ales.

* **Mulțămită publică.** În scopul zidirei școlai confesionale rom. gr. or. din comuna Ostrov, protopopiatul Lipovei, comitatul Caraș-Severin — Ilustra familie Mocsonyi, din dragostea cătră școala și națiunea, a sa avut generositatea a dona o sumă de 300 colioane. Permite-ne deci Ilustra familiei Mocsonyi a ne exprima sincera noastră mulțămită, stimă și recunoștința pentru acest dar depus pe altarul culturai noastre naționale. Dee cerul că aceasta jertfă să fie jertfa lui Avel, iar exemplul să fie imitat de toți aceia, cărora le zace la inimă binele națiunii sale. — Ostrov, la 8 Iulie 1900. Iulian Popescu, preot.

* **Literatură.** Tocmai a apărut în editura librăriei W. Krafft din Sibiu și se află de vânzare la principalele librării din patrie și străinătate **Partea I-a: Română-germană Dicționarului român-german și german-român** de Sab. Pop. Barcianu, revizdat și completat de profesorul Dr. D. P. Barcianu. Ediția a III-a, 750 pag. în 8° cu litere petit în 2 coloane. Prețul broșurat cor. 6.—, și legat 1/2 franz cor. 7.60.

Acest dicționar atât de bine primit în edițiile sale anterioare, apare acum în ediția a III-a. Recunoscut de bărbați competenți ca cel mai bun dintre câte au apărut, ediția prezintă caută a-l face și pe mai departe vrednic de această prețioasă recunoștință. Atât autorul, cât și editerul și-au pus toate silințele întru a aduce lucrării îmbunătățirile, care să o aducă la perfecțiune din ce în ce tot mai mare: autorul prin aceea, că a înavuțit în mod însemnat cuprinsul prin cuvinte și locuțiuni din scriitorii români moderni și mai vechi, voind astfel a înlesni publicului străin cetirea și înțelegerea scrierilor române, apoi prin însemnarea silebei accentuate a cuvintelor, pentru a face cu puțință rostirea corectă a cuvintelor române și fără a fi silit să-ți lei refugiul la regulile amănunțite teoretice; editerul prin aceea, că a înzestrat cartea cu hârtie bună și cu tipar frumos, îngrijind, ca prin

un format mai mare și mai potrivit, pe lângă toată învâșuirea să nu devie prea voluminoasă, ci să rămână îndemnică. Fie deci ca și în forma prezentă dicționarul acesta să afe binevoitoarea întimpinare, de care s'au bucurat edițiile anterioare, contribuind la sporirea prietenilor limbii române și a productelor ei literare.

Din partea a II-a „germână-română” se află încă câteva exemplare din ediția a II-a. Prețul: broșurat cor. 7.60, legat cor. 9.40.

De aceeași autori a apărut: *Gramatica germană teoretică-practică pentru usul tinerimei române*. Ediția a V-a. Sibiu, 1896. Prețul: broșurat cor. 2.80. — Imprejurarea că, deși au mai apărut și alte gramatici germane, s'a arătat necesitatea de a scoate această gramatică în o a V-a ediție, vorbește ea însăși deajuns pentru buna întocmire a ei, așa că o putem recomanda cu toată căldura tinerimii studioase, care voiește să-și însușească limba germană.

Concurs.

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătorești dela școala confesională gr. or. rom. de băeți a parohiei Sft. Georgie din **Timișoara-Fabric** (inspectoratul Timișorii), devenită vacantă prin trecerea în pensiu a învățătorului de pân' acum Traian Lungu, prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.”

Emolumentele anuale sunt: 1) în bani gata 1000 (una mii) coroane, salar fundamental și la timp convenit adausul cvinovenal prescriș de lege; 2) lemne 3 stângini în natură, tăiate gata, și pentru 3 stângini relut de 60 de coroane, având învățătorul să se îngrijască de încălzirea salei de învățământ; 3) cortel liber în localitatea școlii, 2 chilii, cuină și apartințele; 4) paușal scripturistic și pentru conferințe 38 coroane; 5) interesele fundațiunii Predovici 21 cor. 60 fil.; 6) pentru famulație 72 coroane; 7) dela înmormântări, unde va fi poștit 3 (trei) coroane.

Dela concurenți, afară de ovalificațiunea prescrișă de lege, se mai pretinde testimoniu despre absolvarea a patru clase medii (gimnasiale, reale ori civile). Comitetul parochial însă își rezervă dreptul de a pute candida și atari recurenți cari, fără clasele medii cerute, au dat în praxa lor de până acum probe neîndoioase de spor laudabil în învățământ și educațiune, și au avut purtare morală neescepționabilă. Recurenții mai au să dovedească și aptitudinea de a înființa și de a conduce cor vocal.

Alesul va fi obligat a provedé permanent cantoralul în sf. biserică; a înființa și conduce cor vocal cu elevii și cu adulții; a instrua și a deprinde pe elevii mai mari în cântarea glasurilor bisericesti și a propune practica pomicultura.

Recursele ajustate cu atestat despre servițiul neînterupt prestat până aici și cu declarațiunea, că pe basa servițiului din alta parohie de când începând își formează pretensiunea la cvinovenal? adresate comitetului parochial dela S. Georgie, sunt a se trimite Prea On. oficiu ppresbiteral în Timișoara-Fabric. Recurenții au să se presente, înse nu în ziua alegerii, în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parochial al parohiei s. Georgie din Timișoara-Fabric, ținută în 6/19 Iulie 1900.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresbiterului Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector de școale.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională rom. gr. or. — clasa inferioară — din comuna **Cerneteaz**, protopresbiteratul Timișorii, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) bani gata 400 cor.; 2) 25 chible grâu; 3) 3 orgii lemne pentru învățător, iar pentru sala de învățământ se va îngriji parochia; 4) folosirea unui estravilan de $\frac{1}{2}$ jugher; 5) cuartir și grădină; 6) pentru scripturistică 6 coroane; 7) pentru conferință 6 coroane; 8) dela înmormântări unde va fi poștit 1 (una) coroană.

Recurenții vor avé să se prezenteze — însă nu în ziua alegerii — în Sta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, având alesul a provedé strana stângă ca cantor fără altă remunerațiune.

Recursele au a-se înainta Prea On. Domn Dr. Tr. Paticiu, protopresbiter în Timișoara-Fabric.

Cerneteaz, din ședința com. par. rom. gr. or. ținută la 29 Iunie v. 1900.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb. Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector de școale.

—□—

Pentru ocuparea definitivă a stațiunii învățătorești din **Fenlac** (inspectoratul Timișorii), prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.”

Emolumentele anuale sunt: 1. La școala mare (classesele superioare) în bani gata 361 cor. 60 fil.; pentru scripturistică 20 cor.; pentru conferință 20 cor.; 60 metri (chible) de grâu; 6 stg. de lemne 120 cor.; 4 orgii de paie 64 cor.; 2 jughere pământ. 2. La școala mică (classesele inferioare) în bani gata 500 cor.: pentru scripturistică 20 cor.; pentru conferință 20 cor.; 20 chible meți de grâu; 4 stg. de lemne 80 cor.; 4 orgii de paie 64 cor.; și folosirea unei grădini estravilane.

Grădina intravilană o beneficiază în jumătate ambii învățători. Sarcinile publice are să le supoarte fiecare învățător de după emolumentele sale. Dela înmormântări, dacă se duce mortal la biserică 2 cor., și dacă nu 1 cor. La înmormântări se vor schimba învățătorii cu rëndul.

Afară de aceste, învățătorul dela clasele superioare se va bucura de cortelul de sus de lângă sala sa de învățământ; iar celalalt de cel de jos, mai având folosirea grajdului, podului etc., apartinătoare la cortel.

Recursele ajustate cu documentele originale despre ovalificațiunea prescrișă în Regulamentul din vigoare sunt a se trimite Prea On. oficiu ppresb. din Timișoara-Fabric. Recurenții vor avé să se prezente, însă nu în ziua alegerii, în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parochial ținută în Fenlac la 20 Iunie 1900.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresbit. tractual Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector școlar.

—□—

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a din comuna **T.-Hodoș**, (protopresbiteratul Belințului), se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia diecesană „Biserica și Școala” din Arad.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt: a) 30 jugere pământ, a 16 coroane la olaltă 480 coroane; b) Birul dela 87 familii câte o măsură de bu-

cate, parte grâu, parte cucuruz, compute în bani 200 coroane; c) Stola obicinuită, socotită în bani 120 coroane. Toate la olaltă dau 800 coroane.

Afară de aceste venituri, locuință liberă cu 2 chilii și intravilan de un juger, apoi sperativul ajutor dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze rencursele lor, instruate amăsurat dispozițiilor din Regulamentul pentru întregirea parohiilor, oficiului protopresbiterial gr. or. român din Bélinez (Temesmegye), și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din T.-Hodoș, spre a-și arăta dăstăritatea în cele rituale, eventual în oratorie.

T.-Hodoș, în 18 Iunie v. 1900.

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRB, protopresbiter.

—□—

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător dela școala gr. or. română din Babșa, protopresbiteratul Belințului, se eserie concurs cu termen de alegere pe 6 August st. v. a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) În bani gata 340 cor.; b) Pentru conferință 20 cor.; c) Ca pazașal 20 cor.; d) 40 metri lemne, din cari are a-se încălzi și sala de învățământ, în preț de 120 cor.; e) 3 jugere pământ, socotit à 30 coroane juger. 90 cor.; f) În naturale 30 Htl., parte grâu parte cucuruz, socotite în bani 275 cor.; g) De la fie-care înmormântare 40 fleri; h) Cvartir liber, cu intravilanul pe care se află zidită sala de învățământ, precum și grădina din afară a intravilanului bisericii celei noaue. Toate aceste la olaltă asigură o dotație anuală de circa 1000 coroane.

Reflectanții la acest post au să-și instrueze petițiile cu următoarele documente: a) Estras de botez, b) Absolutor de pedagogie, c) Atestat de evalueazăție, d) Atestat despre eventualul serviciu neîntrerupt prestat până acum și e) Declarațiune că, pe basa serviciului din altă parochie, cu începere de când își formează pretensiune la cvinevenal; iar pentru a-și arăta dăstăritatea în cântări și tipic au să se prezenteze în vr'o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Babșa.

Se observă, că tot în schimbul dotăției acesteia, cel-ce va fi ales va fi datoriu a îndeplini și serviciul cantoral în biserică. Preferiți vor fi cei cu evalueazăție mai bună și mai versați în muzica vocală.

Concursele au să se adreseze comitetului parochial, însă prin oficiul protopresbiterial gr. or. rom. din Bélinez (Temesmegye.)

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRB, protopresbiter.

—□—

În urmarea ordinațiunii Venerabilului Consistoriu din 12/24 Maiu Nr. 2325, se publică concurs pe stațiunea de învățătoare în comuna Rachita, cu care sunt începate următoarele beneficii: 1) în bani gata 460 coroane; 2) 30 metri cucuruz despicat, în preț de 150 coroane; 3) 10 coroane conferință; 4) 10 coroane scripturistă; 5) 32 metri de lemne în preț à 2 coroane 40 fleri; 6) un juger pământ arătoriu în preț 24 coroane; 7) Cortel liber și grădină de legumi.

Doritoarele a cuprinde aceasta stațiune, au a se prezenta în Sifta biserică de acolo spre a-și arăta dăstăritatea în cant și tipicul bisericesc în vre-o Duminecă sau sârbătoare până la 27 August (9 Septembrie) a. c., în care ziua va fi și alegerea.

Concursele, instruate conform Statutului organic, cu testimoniul preparandial și cel de evalueazăție, împreună și estrasul de botez, au a-se subșterne M. On.

Domn Adam Rosa inspector școlar în Leucușești, Betlenháza, com. Caraș-Severin.

Leucușești, în 3/16 Iulie 1900.

În conțelegere cu comitetul: ADAM ROSA, m. p. inspect. școlar.

—□—

Pentru deplinirea stațiunii învățătoarești dela școala confesională gr. or. română a II-a din Șiclău (ppresbit. Chișineu, com. Arad) prin aceasta se eserie concurs cu termen de alegere pe 15/28 August a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) în bani gata: 800 coroane; b) pentru conferințe 20 coroane; c) pentru scripturistă 10 coroane; d) 7 stăngeni lemne pentru învățător și școală; e) locuință corespunzătoare și grădină, carea însă fiind regulată și plantată cu viță americană, alegendul va avé să rebonifice fostului învățător Ioan Huiu 40 coroane; f) stolele obicinuite dela înmormântări.

Recurenții au să-și trimită recursele ajustate cu documentele prescise de legea și regul. școlar, cu atestat despre serviciul neîntrerupt prestat eventual până acum ca învățător și cu declarațiunea, că pe basa serviciului din altă parochie, cu începere de când 'și formează dreptul la cvinevenal? — adresate comitetului, la subscrisul ppresbiter în Chișineu până în 13/26 Aug. a. c.

Numai recurenții evalueazăți pentru stațiunile de frunte vor fi luați în candidație, având a se prezenta în vr'o Duminecă sau sârbătoare nainte de ziua alegerii în Sta biserică din Șiclău, pentru a și arăta dăstăritatea în cântare și tipic.

Șiclău, din ședința comitetului par. ținută la 29 Iunie v. 1900.

Ioan Codrean, m. p.
președ.

Ioan Iercan, m. p.
not adhoc.

În conțelegere cu: Dr. IOAN TRAILESCU, ppresb. inspeș școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii de învățătoare dela școala de fete confesională gr. or. română din comuna Chitighaz (Kétegyháza, comitatul Bichis) se eserie concurs cu termen de alegere pe Dumineca din 20 August (2 Septembrie) 1900.

Emolumentele sunt: 1. În bani gata 600 coroane, solvinde în rate lunare; 2) 4 stăngeni metrici de lemne aduse în curtea școlai, din cari are a-se încălzi și sala de învățământ; 3) Pentru participare la adun. gen. și la toate conferințele învățătoarești, la an 12 coroane; 4) Pentru scripturistă, la an 6 cor. 66 fl.; 5) Cvartir liber cu două chilii, două cămări, dintre cari una pentru lemne, și grădină de legumi în estensiune circa de 300 stăngeni □. Despre famulație se va îngriji epitropia cultului.

Recursele ajustate conform presciselor Stat. Org. și a Regulamentului în vigoare, provézut cu atestat de conduită dela comit. paroch. și antistia comună unde până aci au fungat, precum și cu atestat despre serviciul neîntrerupt prestat până aci ca învățătoare definitivă sau interimală, nu altcum declarațiune, că pe basa serviciului din altă parochia începând de când și formează pretensiune la cvinevenal? adresate comit. paroch. de aici sunt a-se trimite până la 15/28 August n. 1900 Prea On. Domn Dr. Ioan Trailescu protopresbiter și inspector cercde școale în Chișineu (Kisjenő, cottul Arad) având recurrențele și până la alegere a-se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la s. biserică, spre a-se arăta poporului.

Urmează în supliment.

Supliment la „BISERICA și ȘCOALA“ Nr. 28.
Anul XXIV. — 1900.

Se observează, că numai învățătoare cvalificate se vor candida și admite la alegere; și că aleasă numai după un an de probă se va recomanda Ven. Consistor eparch. spre întărire.

Aleasa învățătoare e deobligată a-se presenta la s. biserică în toate Duminecele și Sărbătorile de preste an, ca să supravegheze elevele.

Chitighaz din șed. estraord. a comit. par. ținută la 24 Iunie (7 Iuliu) 1900.

Vasilii Belez, m. p. Georgiu Bărăbaș, m. p.
preș. comit. paroch. not. comit. paroch.

În conțelegere cu: Dr. IOAN TRAILESCU, m. p. protopresbiter, insp. școlar.

Se escrie concurs, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia diecesană „Biserica și Școala“, pentru deplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătoarești, din inspectoratul Butenilor:

1. **Berindenii.** Emolumintele sunt: 120 coroane în bani; 8 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ: usufructul alor 8 jugh. de pământ estravilan; 8 șinice de bucate în preț de 96 coroane; pentru scripturistica 8 cor.; pentru conferință 8 cor.; cvartir și grădină pentru legumi.

2. **Dieci** cu emolumintele: Cvartir cu 2 chillii, cuină, jumătate din podul edificiului, grădină, etc.; 400 coroane în bani; scripturistica 10 cor.; conferința 24 cor.; dela liturgii private 40 fl.; grâu 8 șinice, cucuruz 8 șinice, prețuite în 156 cor.; lemne 16 metri 80 cor.; fân 12 măji metr. 44 cor. 92 fil.; de tot 714 coroane 92 fil. și venitele cantonale.

3. **Govoșdia,** cu venitele: în bani gata 240 coroane; 32 metri lemne și pentru încălzirea școalei; bucate comutate în bani în preț de 120 cor.; scripturistica 6 cor.; curățirea școalei 8 cor.; conferința 8 cor.; cvartir și grădină de legumi 1000 st. □ foarte fructifer.

4. **Laz.** Venitele sunt: În bani gata 200 cor.; 12 șinice de bucate (jumătate grâu, jum. cucuruz): 8 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ; 18 jugh. de pământ; scripturistica 6 cor.; conferința 8 cor.; cvartir cu 2 chillii, grădină, etc.; toate comutate în bani dau suma de 614 coroane anual.

5. **Ramna.** Cu salariu de 292 coroane în bani; 10 șinice (parte grâu, parte cucuruz) de bucate, în valoare de 120 cor.; 2 jugh. pământ arător 10 cor.; scripturistica 4 cor.; conferința 8 cor.; cvartir cu 2 chillii, grădină etc.; 8 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ.

6. **Revetiș.** Emolumintele sunt: în bani gata dela Revetiș 300 cor.; dela filia Cocioba 60 cor.; 5 șinice grâu 60 cor.; 4 șinice cucuruz 50 cor.; conferința 16 cor.; scripturistica 4 cor.; 6 stângeni de lemne și pentru sala de învățământ, 2 jugh. de pământ estravilan 40 cor.; cvartir și grădină, de tot 602 coroane.

7. **Roșia.** Cu venitele 240 coroane în bani; 5 șin. grâu; 5 șin. cucuruz; 8 stângeni de lemne și pentru sala de învățământ; conferință 10 cor.; scripturistica 6 cor.; grădină, cvartirul, până la edificarea școalei, va esarândă parochia.

8. **Selegeni.** Emolumintele sunt: 200 cor. bani; 5 șin. grâu; 5 șin. cucuruz; lemne 32 metri, din cari se va încălzi și sala de învățământ; scripturistica 6 cor.; conferința 10 cor.; 60 litre păsulă; cvartir și grădină de legumi.

Întrucât stațiunile, la cari emolumintele nu ajung minimul prescriș de lege, se vor puté deplini cu învățători cualificați, din partea Ven. Consistoriu s'a pus în perspectivă câte un ajutoriu oare-carele, spre ameliorarea salariului celui ales.

Doritorii de a ocupa vre una dintre stațiunile înșirate, sunt poștiți ca recurselile — adresate respectivului comitet parochial și provézute, afară de toate documentele prescrișe prin lege și cu atestat despre serviciul neîntrerupt prestat eventual mai nainte ca învățătoriu și cu o „Declarațiune“, că pe basa serviciului prestat în altă comună, începând de când și formează pretensiune la cvinvenal? — să le substearnă P. On. D. Ioan Georgia, protopresbiter în Buteni (N.-Butyin), având până la alegere să se prezenteze în vre-o Duminecă, ori sărbătoare în sf. biserică din comuna la care au recurs, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Comitetele parochiale.
În conțelegere cu: IOAN GEORGIA, m. p. protopresb. inspect. școl.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala gr. or. român din comuna Dud, protopresbiteratul și inspectoratul Șiria, se escrie concurs cu termin de alegere pe ziua de 20 August (3 Septembrie) a. c. pe lângă următoarele emoluminte:

1) În bani gata 460 cor.; 2) 7 jugere pământ, din cari 1 juger livadă și 6 pământ arător, prețuit în 140 cor.; 3) 24 metri de lemne, din cari are să se încălzească și sala de învățământ; 4) pentru conferință 10 cor.; 5) scripturistica 6 cor.; 6) dela mort, urde va fi poștit 1 cor.; 7) cvartir liber cu 2 chillii, cuină, cămară, grajd cu colnă, pracum și intravilan.

Doritorii de a ocupa acest post au să producă: a) Estras de botez; b) Testimoniu despre absolvarea preparandiei; c) Testimoniu de calificațiune; d) Atestat despre purtarea morală și eventual despre servițiul neîntrerupt prestat mai nainte; e) Declarațiune, că pe basa servițiului din altă comună, dela care dat începând își formează pretensiunea la cvinvenal?

Alesul învățător e îndatorat a conduce strana și cântările ceremoniale fără altă remunerație.

Recurenții sunt avisați, ca recurselile lor, instruate cu documentele sus înșirate, adresate Comitetului parochial din Dud, să le substearnă până în 17/30 August a. c. P. On. Domn protopresbiter George Popoviciu în Șiria (Viľagos); iar până în ziua alegerii a se presenta în vre o Duminecă ori sărbătoare în sfânta biserică din Dud, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dud, la 2/15 Iulie 1900.

Teodosiu Motorca, m. p. Zacharie Costea, m. p.
președintele com. par. notarul com. par.

În conțelegere cu mine: GEORGE POPOVICIU, m. p. protopop, inspector.

Nr. 22/1900. S. F. Zs.

În alumneul Zsiga-ian. din Oradea-mare, afară de cei primiți, se mai primesc pe anul școlastic 1900—1, ca alumnisti-stipendisti încă 7 (șapte) tineri români gr. or., cari vor studia la gimnasiul ori la școalele reale sau la academia de drepturi din loc, cari gratuit vor căpeta provisiunea întreagă în institut.

Recurselile ajustate cu: a) Estras de botez; b) Testimoniu școlastic; c) Atestat de paupertate și d) Certificat despre vaccinare, adresate Senatului fundațiunal, sunt a-se trimite până la 2/15 August a. c. la protopopul Orăzii-mari Toma Păcala în Oradea-mare (Nagyvárad).

Totodată se avisează Onoratul public interesat, că în institutul acesta vor pute fi primiți tineri gr. or. români, cari vor studia la școalele din loc, și vor căpăta proviziune întreagă pe plata de câte 18 fl. (36 cor.) la lună respective de 180 fl. (360 cor.) la an, solvind anticipative în 4 rate anuale; în internat elevii vor fi supuși disciplinei institutului.

Oradea-mare, în 29 Iunie (12 Iuliu) 1900.

Senatul fundației Zsiga-iane din Oradea-mare:

Toma Pacala, m. p.

protopopul Orăzii-mari ca
președintele Senatului.

Georgiu Papp, m. p.

preot, act. consistor., ca
notariul Senatului.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești vacante din Răbăgani, protopresbit. Beiușului, conform concludusului adus de comitetul parochial, se escrie concurs cu termen de alegere pe ziua de 6/19 August a. c. pe lângă salariul sistemizat conform legii și cvartir liber cu 2 chilii, cameră și grădina școlii, și venitele din cantorat.

Dela recurenți se pretinde, testimoniu de calificățiune învățătoarească și atestat despre serviciile prestate.

Recurenții și vor trimite recursurile lor adresate Comitetului parochial din Răbăgani subscrisului protopresbiter inspector școlar în Răbăgani (Robogány) iar până la ziua alegerii recurenții au să se prezenteze în Sta biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, de oarece alesul învățător va avea a conduce și strana și toate cele ce cad în competența cantorului.

Dat din ședința comitetului parochial ținută în Răbăgani, la 2/15 Iulie 1900.

Comitetul parochial:

Elia Moga, m. p.

protopresbiter paroch președinte.

Flore Bălajin, m. p.

notar.

Pavel Bince, m. p.

jud. primar.

—□—

Pentru stațiunea învățătoarească vacantă Foreu-Dș. cu filia Prisa ca, se escrie concurs cu termen de alegere pe 6/19 August a. c. după amiază la 2 oare, pe lângă dotațiunea următoare: a) în bani gata 236 cor.; b) din 4 șinguri de lemne 64 cor.; c) din 200 porțiuni de fân à 20 fileri 40 cor.; d) din 8 cub. bucate à 10 cor. 80 cor.; e) din intravilanul școlii 80 cor.; f) din cantorat un venit de 80 cor. și g) venitul cantoral din Prisa ca 20 cor.; de tot: 600 coroane.

Aspiranții la acest post au a-și subșterne suplicele ajustate cu documintele necesarii Prea On. Domn protopresbiter și inspect. școlar Elia Moga, în Răbăgani (Robogány) până la 4/17 Aug. a. c. iar până la termenul alegerii, recurenții au a se prezenta la Sta biserică din Foreu Dș. spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Dat din ședința comitetului parochial din Foreu Dș. ținută la 25 Iunie (8 Iuliu) 1900.

Gavril Cristea, m. p.

preot, președinte.

Zacharie Gabor, m. p.

notar.

In conșelegere cu mine: ELIA MOGA, m. p. protopresb. insp. școl.

—□—

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu dto 25 Maiu a. c. Nr. 3730 se escrie concurs pentru deplinirea postului sistemizat de capelan temporal lângă veteranul preot: Arsenie Leuca, imbinat cu postul învățătoresc din comuna Lazuri, protopresbiteratul Halmagiului, cu termenul de alegere 30 de zile dela prima publicare.

Emoluminte anuale: a) venitele parochiale $\frac{1}{3}$ parte; b) salariu învățătoresc bani gata 460 cor.; 5 stângeni lemne 80 cor.; pentru conferință 20 cor., cvartir liber și grădină.

Doritorii de a ocupa acesta post, sunt avisați, recursurile ajustate cu toate documintele prescise prin lege, adresate comitetului parochial până la 8/21 August a. c. a-le trimite subscrisului în Halmagiu.

Comitetul parochial.

In conșelegere cu: IOAN GROZA, m. p. protop. inspect. școl.

—□—

Se escrie concurs pentru deplinirea stațiunilor învățătoarești din inspectoratul Halmagiului, cu termenul de alegere de 30 de zile dela prima publicare.

1. **Aciuța** cu salariu anual: a) bani gata 500 coroane; b) 6 stângeni lemne à 16 cor. 96 cor.; c) scripturistica 8 cor.; d) pentru conferință 20 cor.

2. **Iosaș**: a) bani gata 330 cor.; b) lemne 5 stângeni à 16 cor. 80 cor.; c) în naturale 5 șinice grâu à 12 coroane 60 cor.; 5 șinice cucuruz à 10 cor. 50 cor.; d) scripturistica 16 cor.; e) pentru conferință 20 cor.; cvartir liber și grădină.

3. **Secaș** a) bani gata 504 coroane; b) 5 stângeni de lemne à 16 cor. 80 cor.; c) pentru conferință 20 cor. cvartir liber și grădină.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni, sunt avisați recursurile ajustate cu toate documintele prescise prin lege, adresate comitetului parochial din respectiva comună, unde voește a fi ales, până la 8/21 August a. c. a-le trimite subscrisului în Halmagiu.

Comitetul parochial.

In conșelegere cu: IOAN GROZA, m. p. prot. inspect. școlar.

—□—

Pe baza ordinului Venerabilului Consistoriu din 10/23 Maiu Nr. 3517/900 se escrie concurs pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești din comuna bisericăscă gr. or. român din Crocna, cu termen de alegere de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumintele sunt: 1) în bani gata 357 coroane 64 fil.; 2) bucate 20 șinice, jumătate grâu, jumătate cucuruz; 3) 6 stângeni de lemne pentru învățătoriu; 4) 20 coroane pentru conferință dacă va participa; 5) 6 coroane pentru scripturistica; 6) cortel cu grădină de $\frac{1}{2}$ juger, grajd cu colnă; 7) 5 jugere de pământ arătoriu; 8) de încălzit și curățirea școlii, respective a salei de învățământ se va îngriji comuna bisericăscă.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune învățătoarească au a-și subșterne recursurile lor, ajustate cu toate documintele recerute prin legea de învățământ, adresate com. paroch, Prea On. Domn protopresbiter și inspector de școale Ioan Groza în N.-Halmagiu, până la termenul hotărit, având aspiranții până în ziua alegerii a-se prezenta în vre-o Dumineca ori sârbătoare la sf. biserică pentru a-se face cunoșcuți poporului.

Alegândul învățătoriu va avé să conducă și cantoratul în sf. biserică fără alta renumerațiune.

Dat din ședința com. parochial, ținută în Crocna la 18 Iunie 1900.

Teodor Bodea, m. p.

preș. com. paroch.

In conșelegere cu: IOAN GROZA, m. p. protop. inspect. școlar.

—□—

Pentru deplinirea stațiunii vacante învățătoresți din **Hidișelnan**, protopresbiteratul Beiușului se escrie concurs ce termin pe **30 Iuliu**, (12 August a. c.)

Emolumintele împreunate cu aceasta stațiune sunt 305 fl., respective 610 coroane în numărarii și cvartir liber.

Recurenții cari doresc a ocupa acest post, sunt avisați, că recursurile lor instruite conform dispozițiilor legale în vigoare — și adresate Comitetului parochial din Hidișelnan să-le substearnă Prea On. Domn protopresb. inspector școl. **Elia Moga** în Răbăgani (Robogány, com. Bihor), până în 29 Iuliu (11 Aug.) precum și a-se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la sf. biserică din Hidișelnan spre a-și arăta desteritatea în celea rituale — având alesul inv. a conduce strana în biserică.

Dat din ședința com. parochial extraordinariu, ținută în Hidișelnan la 8 Iuliu n. 1900.

Ivanție Daraban, m. p. *Augustin Drincu, m. p.*
notariul com. paroch. preș. com. paroch.

În conțelegere cu mine: **ELIA MOGA**, m. p. protop.
Beiușului.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă din comuna **Curățele** cu filia **Pocioveliște**, protopr. Beiușului (com. Bihor) devenită vacantă prin pensionarea învățătorului **Teodor Hălbac**, se escrie concurs cu termin de alegere pe **13/26 August** a. c.

Dotățiunea constă din următoarele: a) În bani gata dela ambele comune 232 coroane; b) Pământ de 8 cub. venit sigur de 80 cor.; c) Două vici de fasole 5 cor.; d) 26 metri de lemne 104 cor.; e) 200 porțiuni de fân 80 cor.; f) 200 fuioare 40 cor.; g) Grădina cu un venit de 20 cor.; h) Venitele cantorale 40 cor.; i) și cvartir liber, cu 2 chilii și cameră.

Alesul învățătoriu, dacă va fi în stare a manipula și îngriji de școala de pomărit, din întreg notariatul, va fi denumit director manipulant, pe lângă o remunerațiune anuală de 60 coroane — de tot 661 coroane, totodată se notează: că alesul învățător numai în comuna Curățiele are a îndeplini cantoratul, iar cei ce posed desteritate de a poté conduce cor, vor fi preferiți.

Recurenții să-și înainteze petițiunile către com. paroch. din Curățiele-Pocioveliște, și se le substearnă subscrisului protopresbiter, până la 10/23 August, iar până la ziua alegerii să se prezenteze la sf. biserică din Curățiele în atare Duminecă.

Dat din ședința com. parochial ținută în Curățiele la 11 Iuliu n. 1900.

Teodor Halbac, m. p. *Adam Biro, m. p.*
notar adhoc. preș. com. par.

Teodor Papp, m. p.
preot.

În conțelegere cu mine: **ELIA MOGA**, m. p. protopresb.
Beiușului.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a postului învățătoresc din comuna **Temes-St.-Andraș**, inspectoratul Timișorii, se escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente anuale:

1. Cortel liber cu gradină; 2. în bani gata 400 cor.; 3. 10 metri de lemne nespate 40 cor.; (pentru încălzitul solei de învățământ se va îngriji comuna bisericăscă), 4. pentru scripturistica 10 cor.; 5. pentru con-

ferința 6 cor.; 7. (pentru cantorat) 5½ jughere pământ 200 cor.; 8. pentru curatoria școalei 12 cor.

Observând, că pentru pământurile folosinde învățătorul devenit ales, are a purta toate sarcinile publice.

În fine dela înmormântări unde va fi pofțit, 1 coroana.

Recursurile ajustate conform prescrierilor din „Regulament pentru organizarea învățământului“ și cu atestat despre serviciul neîntrerupt prestat mai înainte și declarațiune că pe baza serviciului începând de când își formează pretensiune la cvincvenal? adresate Comitetului parochial din Temes-Szt. Andraș, să se trimită P. O. Dl. Protopresbiter tractual **Dr. Traian Puticiu** în Timișoara-Fabric, având recurenții până la alegere a-se prezenta în sf. biserică de aici, spre a-și arăta desteritatea în cântare.

Din încredințarea comitetului parochial.

Iosif Rădneanțiu, m. p.
președinte.

Cu consensul ppresb. **Dr. TR. PUTICI**, m. p. inspector de școale.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din **Valea-mare**, protopresbiteratul Lipovei, (Comitetul Caraș-Severin) se escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“:

Emolumintele anuale sunt:

1) În bani gata 600 cor.; 2) Conferința învățătorescă 20 cor.; 3) Pentru scripturistica 6 cor.; 4) 20 metri de lemne, pentru locuința învățătorului, prețuite în 40 cor.; iar pentru sala de învățământ, se va îngriji comuna bisericăscă; 5) Cvartir liber cu grădina de legume, de ¾ jughere; 6) Dela înmormântări unde va fi pofțit a coroană, fără liturghie, cu liturghie 2 coroane.

E de observat, că pământul școalei, constatător din 3½ jughere estravilane, este prețuit din partea comitetului paroch. în sumă de 80 cor.; dacă alesul învăț. voește se-l folosească însuși, atunci i-se detrage aceasta sumă din salariul de 600 cor. ce-e în bani gata.

Dela reflectanți se recere:

a) Estras de botez. a) Testimoniu despre absolvirea preparandiei și de cvalificațiune învățătorescă. c) Atestat despre serviciu neîntrerupt, prestat mai înainte. d) Declarațiune, că pe baza serviciului din alta parochie începând, decând își formează pretensiune la cvincvenal? Alesul învățător va avé se conducă și cantoratul, fără alta renunțațiune.

Recurenții sunt avisați ca recursurile lor, instruite cu documentele mai sus amintite, și adresate comitetului paroch. în Valea-mare, se le substearnă până la terminul mai sus pus, P. On. D. protopresbiter **V. Hamsea**, în Lipova (B-Lippa) precum și a se prezenta până în ziua alegerii, în vre-o Duminecă, ori sârbătoare în sfta bis. pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Valea-mare în 11/24 Iunie 1900.

Comitetul parochial:

În conțelegere cu mine: **VOICU HAMSEA**, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la clasa I. de băeți, dela școala confesională gr. or. rom. din opidul **Lipova**, protopresbiteratul Lipovei, se escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în „foaia Biserica și Școala“.

Emolumintele anuale sunt:

1) În bani gata 800 cor., și la timpul său adausul de cvincinal prescriș prin lege; 2) Pentru lemne, din cari are a-se înălzi și sala de învățământ 100 cor.; 3) Paușal scripturistice 20 cor.; 4) Un jugher de pământ și un tachiou estravilane; 5) Cvartir liber în localitatea școalei.

Dela reflectanți se recere:

a) Se poșează calificațiunea recerută prin lege, și cel puțin se aibă 2 clase gymn., reale, ori civile; b) Se dovedească că sunt apți a instrua și conduce cor vocal, precum și a instrua în fiecare an 2 adulți, în cântarea glasurilor bisericesti, pentru-ceva avé pe lângă emolumintele de mai sus, o remunerațiune anuală corespunzătoare; c) Atestat despre serviciul neîntrerupt, prestat mai nainte și d) Declarațiune, că pe basa serviciului din alta parochie începând, decând își formează pretensiune la cvincinal?

Recurenții sunt avisați, ca recursurile lor, instruite cu documentele aci mai sus arătate, și adresate comitetului paroch. în Lipova, să le subștearnă până la terminul mai sus amintit P. On. D. protopresbiter V. Hamsea, în Lipova (B.-Lippa) precum și a se presenta până în ziua alegerii, în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică din Lipova, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Lipova, în 24 Iunie (7 Iulie) 1900.

Pentru comitetul parochial:

Ioan Cimponeriu, m. p. *Ioan Lucaciu, m. p.*
preș. com. par. notar.

În conșelegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a postului vacant învătătoresc din comuna **Tagadău** inspectoratul Beliu se publică concurs cu termin de alegere în 23 Iuliu (5 August) a. c.

Dotățiunea anuală împreunată cu acest post este: în bani numărari 600 coroane; locuință acomodată cu grădină de legumi; 4 stânce lemne de foc pentru încălzitul școalei și a învățătorului; iar dela înmormântări câte 40, respective 80 fleri.

Reflectanții sunt poștiți până la ziua alegerii în cutare-va Dumineca ori sârbătoare a-să presenta la Sf. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare, având suplicele adresate comitetului parochial a-le trâmite la adresa subșcrișului în Giriș F. (F.-Györös), p. u. Tenke.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: PETRU SERBU, protopop, inspector de școale.

—□—

Pentru întregirea definitivă a postului învățătoresc dela școala a II-a gr. or. rom. din comuna **Apateu** în protopresbiteratul Ienopolei, devenită în vacanță prin moartea învățătorului Aureliu Jurca. se escrie concurs cu durată de 30 de zile dela prima publicare pre lângă următoarele emoluminte:

1) În bani gata 600 cor.; 2) cortel liber cu grădină de legumi, cel separat de edificiuul școalei; 3) 3 orgii de lemne; 4) spesele pentru conferință 20 cor.; 5) scripturistica 10 coroane; 6) dela înmormântări unde va fi poștit câte 1 coroață.

Doritorii de a ocupa acest post să-și ajustere recursurile cu documentele recerute prescrișe de statutul organic și adresate comitetului parochial din Apateu se le suștearnă Prea On. Domn protopresbiter și inspector școlar în Boroșineu.

Recurenții până la alegere să se presinte în sânta biserică în vre-o Duminecă ori sârbătoare pentru a și arăta desteritatea în tipic și cântare, având dânsul a fi și Cantor.

Apateu, din ședința comitetului parochial ținută la 26 Iunie 1900.

Comitetul parochial:

În conșelegere cu mine: CONSTANTIN GURBAN, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci din **O.-Gepișiu**, protopopiatul Tinca com. Bihor cu termin de 30 zile dela prima publicare pe lângă următoare dotățiune: a) Bani gata: 1. Dela comun matre O. Gepișiu 260 cor.; 2. Dela filia Carauzel 60 cor. b) Naturale: 1. Dela comuna matre 15 cubule bucate, jumătate grâu, jumătate cucuruz. à 10 cor. 150 cor. 2. Dela filia Carauzel 4 cubule à 10 coroane 40 cor. c) Dela comuna matre 8 holde pământ prețuit 50 cor.; d) Venitele cantorale 16 cor.; e) Doue șinguri de lemne pentru învățătoriu, doue pentru sala de învățământ 48 cor.; f) Scripturistica 10 cor.; g) Conferința învățătorescă 10 cor.; h) Curățitul și încălzitul salei de învățământ 24 cor. La oltă: 668 coroane, adeca: șese sute șeszeci și opt de coroane. Reflectanții au să se prezenteze în vre-o Dumineca ori sârbătoare în biserică din O. Gepișiu pentru de a-și arăta desteritatea în cele rituale, iar resursele lor adresate com. par. să-le subșterna P. O. Domn Nicolae Roșsin protopop în Méhkerek u. p. Kötégán.

Din ședința com. parochial ținută în O. Gepișiu la 18 Iunie (1 Iulie) 1900.

Martian Andru, m. p.

preș. com. parochial.

În conșelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, m. p. protopopesc.

—□—

Se escrie concurs pentru stațiunea învățătorescă din comuna **Sacadat**, tractul Pesteșului, com. Bihor, cu termin de alegere pe 30 Iulie (12 August) a. c.

Emoluminte împreunate cu acest post sunt: 1) în bani numărar repartuțiți pe singuratici locuitori 600 coroane solvind în rate trei lunare; 2) stolele usuete cantorale, și anume: dela înmormântare mare 2 coroane, dela înmormântare mică 1 coroață, dela cununie 1 coroață; 3) Cuartir liber și grădină 1 patrar juger.

Recurenții au a-și trimite recursurile lor instruate cu toate documintele recerute până la terminul su amintit M. On. Domn Teodor Filip, protopresbiter și inspector școlar adresate Comitetului parochial, și a-se presenta în vre-o Dumineca, sau sârbătoare la Sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cantorale.

Lugoșul superior la 23 Iuniu v. 1900.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: TEODOR FILIP, m. p. protop. inspect. școl.

—□—

—□—

Pe basa ordinațiinei V. Consistoriu gr. or. oradan din 12/24 Octomvre 1899 Nr. 949/198. Se escrie concurs pentru vacante parochie de a III-a clasa din comuna **Surduc**, tractul Pesteșului, comitatul Bihor cu termin de alegere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1) Casa parochiale cu doua chilii cuina și camara; 2) întravilanul cășii parochiale trei jugere catastrale a 24 coroane 72 coroane; 3) estravilanul 8 jugere, catastrale parte arători, parte fânași à 16 cor.; 160 cor.; 4) birul preoșesc dela 108 Nr. câte una vică cucuruz sfârmat cubulul à 10 cor. 270 cor.; 5)

afară de birul preoțesc dela 108 Nr. de case câte 2 cor. 216 cor.; 6) Drept de pășunat pentru 6 vite à 4 cor. 24 cor.; 7) Stolele urmate după calculul mediu de 5 ani din urma 130 cor.; 8) dela cei ce au vite de tras în trei ani după olaltă câte un car de gunoiu dus pe pământul parochial; 9) Sperativul de congru din vistieria statului de 416 cor. 60 fil.; la olaltă 872 cor.; recurenții vor avea a-se presenta în S-ta biserică în vre-o Duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cantore și oratorie, iar recursele să le trimită subscrișului în Lugașul superior și adresate comitetului parochial p. u. Eleşd.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **TEOBOR FILIP**, m. p. proto-presviter.

—□—

Pe stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. română din comuna **F-Oșiorheiu** ppresbiteratul Orăzii-mari se escrie concurs cu termin de alegere pe **13/26 August** a. c.

Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cortel cu grădina de $\frac{1}{4}$ juger și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6. art. XVIII. din 1879 adresate comitetului parochial din **F.-Oșiorheiu** să se trimită subscrișului în Oradea-mare până inclusive **11/24 August** a. c. având recurenții în vre-o Duminică ori sârbătoare a-se presenta în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **TOMA PACALA**, m. p. ppresbiter inspector școlar.

—□—

Pe stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. rom. din comuna **Cheriu** ppresbiteratul Orăzii-mari se escrie concurs cu termin de alegere pe **13/26 August**, a. c.

Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger, și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6. art. XVIII. din 1879 adresate comitetului parochial din **Cheriu** să se trimită subscrișului în Oradea-mare, până inclusive **11/24 August** a. c. având recurenții în vre-o Duminică ori sârbătoare a-se presenta în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **TOMA PACALA**, m. p. ppresbiter insp. școl.

—□—

Pe stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. română **Suiug** protopresbiteratul Orăzii-mari, se escrie concurs, cu termin de alegere pe **2/15 August** a. c.

Emolumentele sunt: în bani numărari 600 coroane, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger, și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6. art. XVIII. din 1879, adresate comitetului parochial din **Suiug**, să se trimită subscrișului în Oradea mare până inclusive **1/13 August** a. c. având recurenții în vre-o Duminică ori sârbătoare a-se presenta în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu; **TOMA PACALA**, m. p. ppresbiteri. insp. școl.

—□—

Pe stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. rom. din comuna **Voivoz**, ppresbiteratul Orăzii-mari se escrie concurs cu termin de alegere pe **3/16 August** a. c.

Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane cortel cu grădina de $\frac{1}{4}$ juger, și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6. art. XVIII. din 1879, adresate comitetului parochial din **Voivozi**, să se trimită subscrișului în Oradea-mare până inclusive **2/15 August** a. c., având recurenții în vre-o Duminică ori sârbătoare, a-se presenta în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **TOMA PACALA**, m. p. ppresbiter insp. școl.

—□—

Pe stațiunea învățătoarească dela școala gr. or. română din comuna **Soldobagiu**, ppresbiteratul Orăzii-mari se escrie concurs cu termin de alegere pe **2/15 August** a. c.

Emolumintele trecut: în bani numărari 600 coroane, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. org. și §-lui 6. art. XVIII. din 1879 adresate comitetului parochial din **Soldobagiu**, să se trimită subscrișului în Oradea-mare până inclusive **1/13 August** a. c. având recurenții în vre-o Duminică ori sârbătoare a-se presenta în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **TOMA PACALA**, m. p. protopresb. insp. școl.

—□—

Se escrie concurs pe stațiunile învățătoarești din comunele următoare, din protopresbiteratul orăzii-mari.

1. **Varviz**. Cu termin de alegere pe **3/16 August** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger, și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

2. **Abramul sup**. Cu termin de alegere pe **4/17 August** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger, și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

3. **Iteu**. Cu termin de alegere pe **4/17 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cu grădine de $\frac{1}{4}$ juger și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

4. **Chiribiș**. Cu termin de alegere pe **5/17 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

5. **Bogelu**. Cu termin de alegere pe **5/17 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger, și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

6. **Spurcani**. Cu termin de alegere pe **5/17 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

7. **Chiraleu**. Cu termin de alegere pe **7/20 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

8. **Chișlaz**: Cu termin de alegere pe **7/20 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

9. **Fancica**. Cu termin de alegere pe **8/21 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

10. **Șiușturogiu**. Cu termin de alegere pe **8/21 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger, și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

11. **Șiumugiu**. Cu termin de alegere pe **10/23 Aug.** Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger, și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

12. **Bucuroia**. Cu termin de alegere pe **11/24 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger, și stolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

13. **Cotiglet**. Cu termin de alegere pe **11/24 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger, și stolele cantorale, dela funcțiunile obveninde.

14. **Stracoș**. Cu termin de alegere pe **12/25 Aug.** 1900. Emolumintele sunt: în bani numărari 600 coroane, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ juger și stolele cantorale, dela funcțiunile obveninde.

Doritorii de a ocupa vre-una dintre stațiunile acestea sunt avertați ca recursele provăzute cu toate documentele prescrie și adresate respectivului comitet parochial, să-le trimită subsemnatului cel puțin cu 3 zile înainte de terminul de alegere, — având până la alegere să se prezenteze în vre-o Duminecă, ori sârbătoare în Sfânta biserică din comuna la carea competează, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetele parochiali

În conțelegere cu: **TOMA PACALA** m. p. ppresbiter
insp. școl.

—□—

Nr. 310/1900.

Spre scopul conferirii de stipendii din „**Fundațiunea lui Gozdu**” pe anul școlar 1900/1 pentru școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeți militare la armata comună și honvezi — se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autentice de notariu public:

a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere estrasul din matricula botezașilor, provăzut cu clausula parochului competent, că și de present aparține la biserica greco-orientală română;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să subștearnă studenții dela școalele medii atestatul despre anul școlar 1899/900, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut;

c) că nici averea proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestul diregătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și trebuie să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot ori ar înrudit cu

concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concurent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa întru timp și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fie-care concurent are să arate, în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voește a continua studiile, precum și aceea dacă are și alt stipendiu.

4. Cei-ce voesc să studieze în străinătate, au să arete necesitatea de a face studii în străinătate, ca în cazul dacă li-se va vota stipendiul, să se poată îndată exopera concesiunea ministerială prescrișă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvarea școalelor militare de cadeți, se observe, că stipendiile aceste pe lângă documentarea condițiilor staverite în acest concurs (p. 1. a—c, 2, 3, 6, 8 și 9), numai atunci se vor estrada comandei școalelor militare, dacă concurentul va documenta că este primit de elev regulat la respectiva școală de cadeți.

6. Petițiunile instruate cu documentele necesare, sunt a se adresa la reprezentanța fundațiunei lui Gozdu (Budapest, VII. Király-uteza 13 sz.) până la 5 August st. n. a. c.

7. Totodată se provoacă toți stipendiștii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutoare pentru depunerea rigoroaselor și câștigarea gradului de doctor, ca până la terminul sus indicat, și pe lângă observarea p. 3 din acest concurs, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1899/900, căci altcum li-se va sista stipendiul, respective nu vor căpăta ajutorul.

8. Petițiunile, cari nu sunt instruate cu documentele sus amintite, sau sosite după terminul scris, nu se vor lua în considerare.

9. În interesul espedării regulate, fie-care concurent să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimitte rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunei lui Gozdu, ținută în 18 Iunie n. 1900.

Comitetul.

—□—

În urmarea ord. Ven. Consist. de datul 26 Aprilie a c. Nr. 3513 se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de învățătoriu la școala gr. or. rom. — clasele inferioare — din comuna **Beba-veche**, protopresbiteratu **B.-Comloș**, cu termin de alegere pe ziua de sf. Ilie, adică **20 Iulie v. a. c.**

Emolumintele sunt: 1. În bani numărariu 600 cor.; 2. Pentru conferințele învățătorești 20 cor.; 3. Pentru scripturistică 10 cor.; 4. Dela înmormentări unde va fi pofit 80 fl.; 5. De încălzitul și curatoratul școalei se va îngriji comuna bis.; Cvarțir liber cu grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoreșc au a să provede cu documentele prescrie, cari să se trimită Prea On. Domn Paul Miulescu protopresbiter în **B.-Comloș**, comitatul Torontal, iară până la alegere, în vre-o Duminecă au a se presenta în sfânta biserică din **Beba-veche** spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, având alesul datorirea de conduce strana stângă și numai după un an de probă va fi întărit.

Beba-veche la 10/23 Iunie 1900.

Pentru comitetul parochial:

Dimitrie Blaga, m. p.
preot și președ. comit. par.

Ioachim Muntean, m. p.
notar comit. paroch.

În conțelegere cu mine: **PAUL MIULESCU**, m. p. protopop și inspector școlar.

—□—

Cu termin de 30 de zile dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala“ se publică concurs pentru deplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătorești din inspectoratul Timișorii:

1. **Bencecul-român**, cu emolumentele anuale: a) bani gata 292 coroane 84 fl.; b) 30 Hltr grâu curat, — banii și grâul pe cvartal anticipativ; c) lemne pentru învățător 4 orgii, iar pentru sala de învățământ 2 orgii; d) patru jughere livadă; e) pentru scripturistică 10 cor. și pentru conferințe 16 cor.; f) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor., iar dacă conduce corul vocal 2 cor.; g) cortel cu 2 chilii, o culină, cămară și aparținătoarele; h) grădină pentru legume de 600°.

2. **Hodonii**, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 312 cor. din cari 60 cor. remunerațiune pentru cantorat; b) 40 chible grâu curat; c) 4³/₄ jughere de pământ (2¹/₂ arători, 2 fenaș și 1¹/₄ jugh. intravilan arători) la olaltă dau un venit anual de 200 cor. Sarcinile publice le va suporta alesul; d) 2 stîngeni de lemne în natură prețuite în 40 cor., și 2 stg. de paie tot în natură prețuite în 32 cor.; e) dela înmormântări unde va fi poftit, 1 cor.; d) pentru conferințe 20 cor., ér pentru scripturistica 10 cor.; în fine f) cortel liber din 2 chilii, culină, cămară grajd pentru vite și g) grădină pentru legume.

Dela recurenți se cere și aptitudinea de a conduce cor vocal și de a instrua elevii în altoirea pomilor, apicultură și în agricultura rațională.

3) **Pustiniș**, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 500 cor.; b) conferințe 20 cor.; c) 50 chible de grâu; d) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.; e) cortel liber cu grădină pentru legume.

Dela recurenți se cere afară de evalueațiunea pre-scrisă încă și atestat despre serviciul neîntrerupt prestat mai înainte și declarațiune că pe baza serviciului prestat în alte parochii începând de când își formează pretensiune la cvinvenal? Recurenții vor avé să se prezente — însă nu în ziua alegerii — în sf. biserici din comunele susînșirate, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Recursele sunt a se înainta la P. On. oficiu ppeșc în Timișoara-Fabric.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb. Dr. TR. PUTICIU, m. p. inspect. de școale.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională rom. gr. or. din comuna **Groș**, protopresbiteratul Lipovei (Comitat. Caraș-Severin), se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.“

Emolumintele împreunate cu acest post sunt: 1) în bani gata 364 cor.; 2) 60 măsuri de cucuruz sfărmat 144 cor.; 3) patru (4) jughere pământ estravilan 50 cor.; 4) Cuartir liber cu grădină de ³/₄ jugh. 10 cor.; 5) 16 metri de lemne de foc pentru învățător 32 cor.; 6) Pentru participare la conferință 10 cor.; 7) Pentru scripturistica 6 cor. Suma totală: 616 cor.

Se observează, că dăriile publice după pământ, le va suporta învățătorul.

Doritorii de a ocupa acest post au se producă 1) Estras de botez. 2) Testimoniu despre absolvirea preparandiei. 3) Testimoniu de evalueațiune din limba rom. și măgiară. 4) Atestat de moralitate. 5) Atestat despre serviciul neîntrerupt până aci și 6) Declarațiune, că pe baza serviciului prestat în alta comună începând, decând își formează pretensiune la cvinvenal?

Alegëndul învățător e îndatorat fără alta remunerațiune a conduce cântările în biserică.

Recurenții sunt avertați, că recursele lor instruite cu documentele aci mai sus arătate, și adresate com. par. în Groș, să-le subștearnă până la terminul mai sus pus, Prea On. Dl protopop V. Hamsea în Lipova (B.-Lippa), precum și a se prezenta până la alegere în vre-o Duminică ori sârbătoare în sfta bis. din Groși pentru de așa arăta desteritatea în cant și tipic.

Groși, în 18 Iunie (1 Iuliu) 1900.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. prot.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională rom. gr. or. din comuna **Ostrov**, protopresbiteratul Lipovei (Com. Caraș-Severin), se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.“

Emolumetele anuale sunt: 1) În bani gata 600 cor.; 2) 25 metrii de lemne din cari are să se încălzească și sala de învățământ (40 cor.); 3) Pentru curatorat 20 cor.; 4) Pentru participare la conferințe 20 cor.; 5) Pentru scripturistica 10 cor.; 6) Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fl.; 7) Cuartir liber cu alte aparținătoare, precum și grădină de 1 jughër catastral.

Doritorii de a ocupa acest post au să producă: a) Estras de botez; b) Testimoniu despre absolvirea preparandiei; c) Testimoniu de evalueațiune din limba rom. și măgiară; d) Atestat despre serviciul neîntrerupt prestat eventual mai înainte ca învățător; e) Declarațiune, că baza serviciului prestat în altă comună începând, decând își formează pretensiune la cvinvenal?

Alegëndul învățător e îndatorat a conduce cântările ceremoniale în biserică, fără alta renumerațiune; iar cei cari posed desteritatea de-a conduce cor vocal, vor fi preferiți.

Recurenții sunt avertați, că recursele lor, instruite cu documentele aci mai sus amintite și adresate comitetului paroch. în Ostrov, să le subștearnă până la terminul mai sus arătat P. On. D. protopresbiter V. Hamsea, în Lipova (B.-Lippa) precum și a se prezenta până în ziua alegerii, în vre-o Duminică ori sârbătoare în sfta biserică din Ostrov, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Ostrov. la 14/27 Iunie 2900,

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: VOICU HAMSEA m. p. protop.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională rom. gr. or. din **Bacamezșu**, protopresbiteratul Lipovei se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1) în bani gata 600 cor.; 2) 24 metrii de lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ; 3) diurne pentru conferință 20 cor.; 4) paușal scripturistic 10 cor. din care jumătate pe sêma elevilor; 5) ștole de înmormântări 80 fl.; 6) Cvinvenalul de 100 cor. la timpul seu; 7) pentru curatorat 24 cor.; 8) cvartir liber cu 2 încăperi, culină, grajd, cămară și grădină de 1 jugh. Se observă, că în cât alegëndul învățător va arăta progres după depunerea primului examen final cu elevii, i-se pune în perspectivă, înabunătățirea salariului.

Alegëndul învățător are să se îngrijască atât de școala de repetițiune, cât și de cantorat. Cei cu cunoștință musicală vor fi preferiți.

Dela recurenți se recere să adnezeze la recurs următoarele documente: a) absolut preparandial; b) testimoniu de evalidațiune și din limba măgiară; c) atestat despre serviciul neîntrerupt, prestat mai înainte; d) declarațiă, că pe baza serviciului din alta parochiă, începând de când își formează dreptul la cvinevenal?

Doritorii de a ocupa acest post, au a-se presenta până la alegere în vre-o Duminecă, ori sârbătoare în s. biserică pin Bacamezeu, spre a 'și arăta desteritatea în cântare și tipic; ér recoursele instruate cu documentele recerute aci mai sus, adresate comitetului parochial, să se trimită Prea On. Domn protopresbiter tractual Voicu Hamsea în Lipova (B.-Lippa) până la terminul sus-indicat.

Bacamezeu, în 12/25 Iunie 1900.

Comitetul parochial.

Laurențiu Barzu, m. p. *Mateiu Remetian, m. p.*
preș. com. paroch. notar.

În conțelegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protop.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățorești dela școala inferioară rom. gr. or. din **Capolnaș**, protopresbiteratul Lipovei, se escrie concurs cu termen **de 30 de zile**, dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele anuale sunt: 1) În bani gata 600 cor.; 2) Pentru conferință 20 cor.; 3) pentru scripturistică 10 cor.; 4) Pentru lemne (pentru învățor și încălzitul salei de învățământ) 72 cor.; 5) Cvarțir liber cu 2 chilii, cuină, grajd, șopron, cocină și grădină de legumi de $\frac{1}{4}$ jugher.

Dela recurenți se recere se adnezeze la recurs următoarele documente: a) Estras de botez; b) Testimoniu despre absolvarea preparandiei; c) Testimoniu de evalidațiune; d) Testimoniu de limba maghiară; e) Atestat despre serviciul neîntrerupt prestat, eventual mai înainte, ca învățor; f) Declarațiune, că pe baza serviciul prestat în altă comună începând decând își formează pretenșiune la cvinevenal?

Alegândul învățor e îndătorat a conduce cântările ceremoniale în strana stângă fără alta remunerațiune.

Recurenții sunt avisați, recoursele lor instruite cu documentele aci mai sus amintite, să-le subștearnă până la terminul sus indicat, P. On. Domn protopresbiter Voicu Hamsea în Lipova (B.-Lippa); precum și a se presenta înainte de alegere, în vre-o Duminecă, ori sârbătoare în s. biserică din Capolnaș, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Capolnaș, în 11/24 Iunie 1900.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protop.

Pentru îndeplinirea postului învățoreșc-cantorala dela școala română gr. or. din comuna **Topa de sus** (com. Bihor, protopopiatul Beiuș) se escrie concurs cu termen de alegere de **30 de zile** dela prima publicare în această foaie oficioasă.

Emolumentele sunt: 1) în bani 600 coroane; 2) lemne de încălzit, din cari se va încălzi și sala de învățământ, 12 metri cubici; 3) Dela înmormântare 1 coroaă; 4) Beneficii cantonale; 5) Cortel acomndat, grădina de 1000 org. și pășunat liber, ori-ce vite se aibă.

Recurenții sunt poștiți înainte de alegere a se presenta la serviciu divin — fără recoursele cu recerutele documente să le însinue Rvs. Domn. Elia Moga proto-

presv. inspector al tractului beușan, în Robogany, în termen legal.

Topa de sus, 17/30 Maiu 1900.

Vasiliu Papp, m. p.

preot,

În conțelegere cu mine: ELIA MOGA, m. p. protopresb.

Pentru deplinirea postului de învățor la cl. I. de fetițe, a școalei conf. gr. or. rom. din **B.-Comloș mare** cu terin de alegere, la **30 de zile** după prima publicare.

Emolumentele: 600 corone, cortel cu 2 chilii, cameră, pod, staul și grădină intravilană, 3 orgii de paie.

Recurenții au a-și trimitte recoursele, adresate, comitetului parochial — Prea On. Domn Paul Miulescu, protopresb. la Nagy-Komlos; având a-le provedé cu estras de botez, absolutoriu și testimoniu de evalidare, nu altcum a-se presenta și în s. biserică în vre-o Duminecă, spre a-și arăta desteritatea în cant.

B.-Bomloș, din ședința comitetului parochial gr. or. rom., ținută la 23 Aprilie 1900.

Ioan Cioroian, m. p.

Iuliu Vuia, m. p.

președinte.

notar.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. prot. inspect. școlar.

În urmarea ordinațiunei Venerabilni Consistoriu din 11/24 Mai a. c. Nr. 2535, se publică concurs pe stațiunea învățorească din **Dubeșci**, cu care sunt incopciate următoarele emolumentele: 1) în salar 600 coroane; 2) 20 coroane pentru conferință; 3) 10 coroane pentru scripturistică; 4) 24 metri lemne, pentru învățori și școală; 5) cortel și grădină pentru legumi de 800 metri.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune au a-se presenta în sf. biserică de acolo, în vre-o Dumineca ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipicul bisericesc, până în **21 August**, (2 Septemvre) a. c. în care ziua se va ține alegerea.

Recurenții au a-și ajusta la recurs testimoniu preparandial, cel de evalidațiune, și altele, conform regulamentului, și a-le adresa M. On. Domn Adam Rosa, inspector școlar, în Leucușești, p. ult. Betlenháza, com. Caraș-Severin.

Leucușești, în 17/30 Iunie 1900.

În conțelegere cu comitetul: ADAM ROSA, m. p. inspect. școlar.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Prin aceasta se publică concurs de licitațiune minuendă pentru edificarea școlii din **Șoimoș**, protopopiatul Radna-Totvaradia com. Arad, numai cu condițiune de îndarea de oferte închise cu termen până în **14/27 Iulie** 1900. Oferte sosite mai târziu nu se vor lua în considerare.

Planul și preliminarul de spese stabilit la suma de 10021 coroane 55 fileri, se pot vedé până la acel termen la oficial paroch din loc.

Reflectanții au a depune 10% în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile.

Comitetul parochial din Șoimoș la 2/15 Iulie 1900.

Iosif Vuculescu, m. p.

preș. com. paroch.